

'Bedelen om geld is niet verkeerd'

Het Museum of Modern Art in New York
Ed Schipul - Flickr / Creative Commons 2.0 by-sa

Toegevoegd: dinsdag 14 jun 2011, 17:20

Door correspondent Eelco Bosch van Rosenthal in New York

Nederlandse kunstinstellingen moeten meer eigen inkomsten genereren, vindt het kabinet. In de VS is dat sinds jaar en dag de praktijk. Glenn Lowry (56) is niet alleen directeur van het bejubelde Museum of Modern Art (MoMA) in New York, hij is ook *fundraiser-in-chief*, permanent bezig met het bijeenrapen van geld voor zijn museum.

In 2004 werd het vernieuwde MoMA geopend aan 53rd Street in New York. Een project van bijna 860 miljoen dollar, waarvan slechts 65 miljoen door de gemeente werd betaald. Lowry leidde alles in goede banen. Hij zwaait nu de scepter over een schitterend museum, dat recht heeft op nog meer dan de drie miljoen bezoekers die nu al jaarlijks komen.

En dat allemaal met nog geen 10 procent subsidie. Hoe doet u dat?

Zestig procent komt uit eigen inkomsten, kaartverkoop en dergelijke. Maar zeker eenderde komt van schenkingen. Die vormen de basis onder ons bestaan. Het staat op een bank en elk jaar krijgen we er rente op.

In Nederland komt zo'n 60 procent van de inkomsten van gesubsidieerde instellingen van de overheid. Zou u dat liever hebben?

Het ideale systeem bestaat niet. Ik had graag gezien dat wij meer subsidie kregen. Maar als ik dan echt moet kiezen, dan liever het Amerikaanse model. Begrijp me niet verkeerd: ik vind net als mijn Nederlandse collega's dat kunst een plek inneemt naast wetenschap, gezondheidszorg en onderwijs. Het draagt bij aan onze beschaving en ik vind dat de overheid een rol moet spelen. Kunst bepaalt deels hoe wij denken. Maar niet afhankelijk zijn van subsidies geeft je een ongekend gevoel van vrijheid.

Dat besef is er in Nederland nog niet. Er zullen instellingen verdwijnen.

Dat mag nooit gebeuren. En wat in Amerika absoluut ontbreekt is die maatschappelijke discussie over de rol van kunst. Maar het voordeel is dat we ons nooit iets aan hoeven te trekken van wensen van de overheid. We kunnen ons eigen plan trekken. Ja, we moeten bedelen om geld. Maar dat is niet verkeerd. Je moet tot het uiterste gaan om mensen over de streep te trekken, je wordt gedwongen om na te denken over wat je doet, en als je ze eenmaal zover hebt, dan verbinden ze zich voor langere tijd aan je.

Het is meer dan een zakelijke transactie?

Veel meer. *You have to convince people to fall in love with you.* Ze doen namelijk iets heel irrationeels. Toen ik net begonnen was, voerde ik een gesprek met een briljante fondsenwerver. Hij zei: als iemand een huis koopt voor 300.000 euro, dan is dat iets rationeels. Als iemand een huis koopt van 5 miljoen euro, dan is dat iets irrationeels. Dan gaat het niet om het aantal badkamers, dan gaat het om iets groters, hij wil er kennelijk iets mee zeggen. Zo werkt het ook met de kunst. Mensen geven geen miljoenen omdat ze het toevallig over hebben. Ze willen een emotionele binding met ons museum, en die krijgen ze.

Krijgen ze ook invloed op de collectie?

De curator beslist welke kunstwerken worden voorgelegd aan het bestuur, waarin veel donoren zitten. Die beslissen uiteindelijk over de aankoop. Maar neem van mij aan dat ze inmiddels een aardige expertise hebben opgebouwd.

En ze krijgen hun naam op de gevel. Of er wordt een zaal naar ze vernoemd.

Je moet je afvragen: waarom zou iemand midden in de nacht wakker worden en besluiten: ik ga een museum of orkest steunen? Natuurlijk zijn er lokkertjes nodig. Gunstige belastingwetten, die giften aftrekbaar maken. Maar ook erkenning. Die cultuur van filantropie is hier heel gewoon.

En uit nood geboren: de overheid doet het niet. Dat is toch niet alleen maar een

goednieuwsverhaal? Dat klopt, maar wat de overheid ook zou geven, het is nooit genoeg om een uitzonderlijk museum uit de grond te stampen. Als je een bepaald niveau wilt bereiken, heb je altijd geldschietters nodig. En wat betreft die gunstige belastingwetten, die liggen hier onder vuur. Jullie kampen misschien met een overheid die zich terugtrekt, maar ook hier willen ze geld besparen. Al wordt die belastingwetgeving maar een klein beetje aangepast, dan nog kan dat grote gevolgen hebben voor onze donoren.

Nog een hoopgevend woord voor uw Nederlandse collega's?

Uit lastige situaties komen mogelijkheden voort. Radicale verandering is nooit prettig. Ze raken geld kwijt. Maar als ze het goed aanpakken, zullen mensen zich verbinden aan hun instellingen met een emotionele betrokkenheid die tot nu toe aanwezig was. Ik ken veel Nederlandse musea goed. Er zit ongelooflijk veel talent. Het komt goed. Maar jullie regering moet ze wel de tijd gunnen. Je kan niet zonder pardon van het ene op het andere stelsel overstappen. Dat kost jaren.